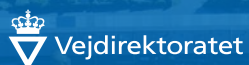

Idéoplæg

Mulighedsstudie
– overdækning af motorveje

Dette idéoplæg beskriver baggrunden for og forslag til indhold af Vejdirektoratets mulighedsstudie for overdækning af motorveje. Oplægget vil danne grundlag for en dialog med interessenter og fageksperter på en Kick-off konference. På baggrund af dette vil den endelige plan for projektet blive udarbejdet.

Baggrund

Ca. 115.000 boliger langs statsvejene er udsat for støj over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for acceptabel støj. Derfor arbejder Vejdirektoratet med at forebygge og begrænse støjgenerne og ser løbende på nye og bedre metoder til bekæmpelse af vejstøj. Overdækning af motorveje bliver i den sammenhæng nævnt som en mulig løsningsmodel. En række kommuner, borgergrupper, private aktører mv. har de senere år henvendt sig til Vejdirektoratet med ønsker om overdækning af motorveje, nogle med indledende overvejelser eller projektforslag for konkrete motorvejsstrækninger. Dette er i nogle tilfælde med støjdæmpning og byudvikling for øje.

Udenlandske eksempler viser, at overdækning af motorveje er effektivt til at dæmpe støjen fra trafikken og kan tilmed give mulighed for ny arealanvendelse, der evt. kan bidrage til finansieringen.

Men overdækningsprojekter er også forbundet med meget store omkostninger og en høj kompleksitet både teknisk, juridisk og organisatorisk. Desuden er motorvejene vigtig infrastruktur, og der er derfor også behov for at undersøge overdækningernes bygbarhed under hensyntagen til trafikafviklingen i anlægsfasen.

Da danske erfaringer er begrænsede, gennemfører Vejdirektoratet et mulighedsstudie i perioden 2022 - 2024, der skaber overblik over eksisterende vidensgrundlag og genererer nye indsigter til den danske vejsektor om mulighederne for overdækning af motorveje. Parallelt med mulighedsstudiet pågår flere planlægningsundersøgelser, hvor overvejelser om overdækning også indgår. Endvidere er Vejdirektoratet i dialog med private developere om perspektiver i overdækningsløsninger.

Formål

Formålet med mulighedsstudiet er at:

- Indsamle og formidle viden om eksisterende overdækningsprojekter og undersøgelser.
- Identificere og eksemplificere løsningsmuligheder for overdækning af motorveje i Danmark mhp. støjdæmpning i bynære områder herunder:
 - Afdække tilknyttede økonomiske, miljømæssige, vejtekniske, anlægstekniske, drifts- og vedligeholdelsesmæssige, plan- og myndigheds-mæssige og juridiske forhold.
 - Beskrive mulige effekter, begrænsninger og konsekvenser.
- Beskrive hvilke lokale forhold der bedst egner sig til forskellige typer af overdækning.
- Afdække forskellige finansierings- og samarbejdsmodeller.

Modelskitse af
overdækning

Hvad indeholder mulighedsstudiet?

To typer overdækninger

Mulighedsstudiet undersøger to typer overdækninger:

- Lette og delvise overdækninger
- Overdækninger med mulighed for arealudnyttelse

Indenfor hver af disse typologier er der flere forskellige løsningsmuligheder, som afhænger af den

lokale kontekst. Studiet vil bidrage til at afklare, hvilke typer af overdækninger, der bedst kan indpasses forskellige lokale forhold, under hensyn til bygbarhed og økonomi. Derudover undersøger studiet, hvordan overdækninger bedst kan løses i forskellige bymæssige kontekster, under hensyn til omgivende terræn, bystruktur, natur mv.

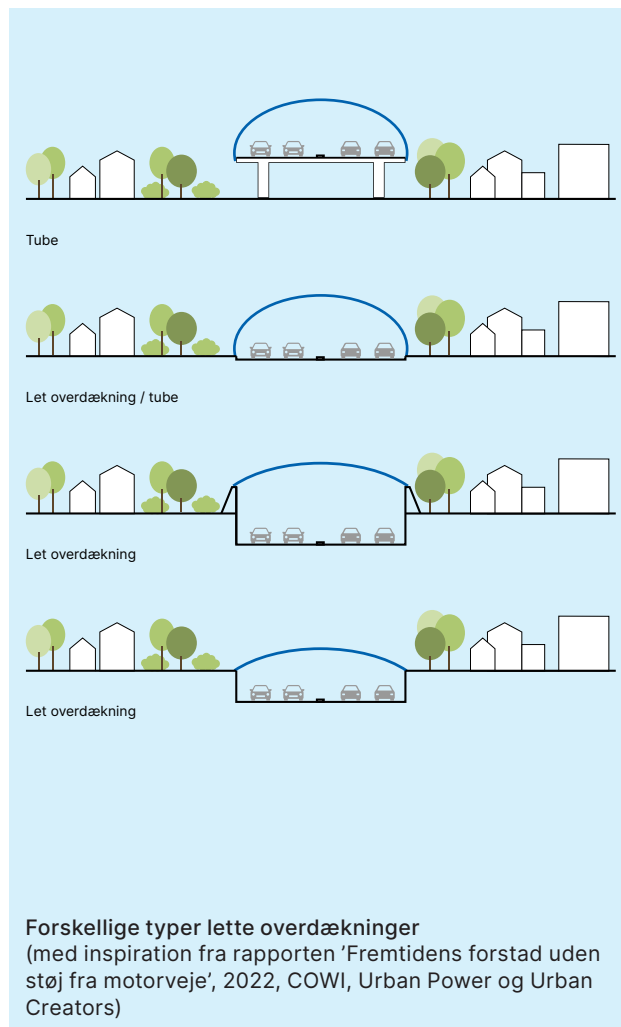
Mulighedsstudiet vil primært fokusere på eksisterende veje, men vil i afrapporteringen perspektivere indsigterne til arbejdet med nye vejanlæg.

1. Lette og delvise overdækninger

Denne type overdækninger kaldes "lette" da de typisk gennemføres i materialer, der ikke muliggør bebyggelse eller passager på overfladen. Det primære formål er her at reducere støjen, men der findes også eksempler på, at arealet tænkes udnyttet til fx energiproduktion med solceller. Disse typer af projekter kan som udgangspunkt udvikles og iværksættes af vejmyndigheden med involvering af nabointeressenter mv. samt eventuelle eksterne parter i forhold til eksempelvis energiproduktion.

Eksempel på let overdækning fra Warszawa, Polen
(Foto: PRZEMEK BAJEJ)

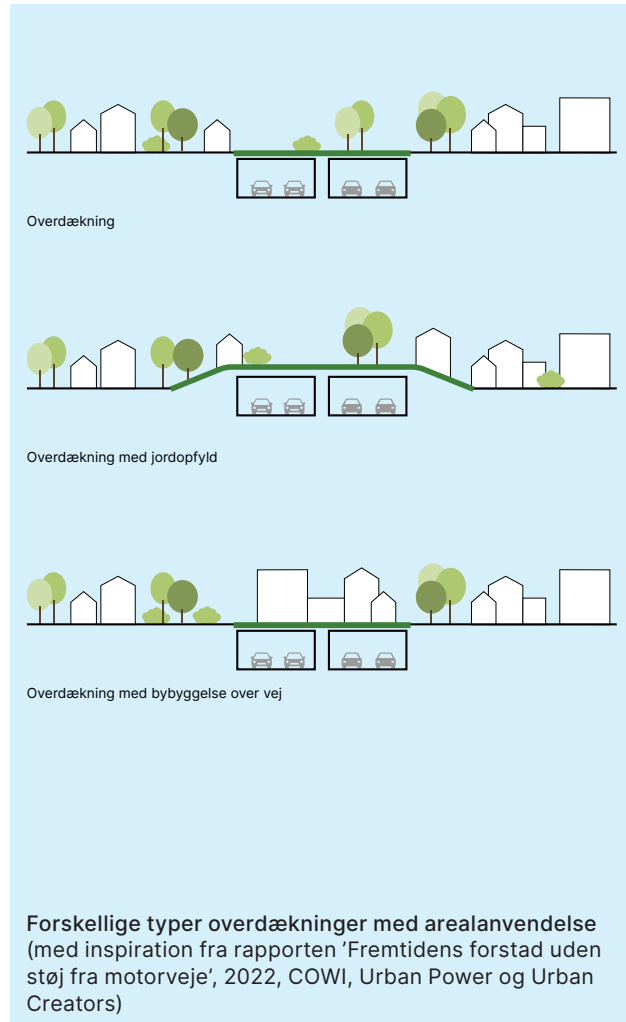

2. Overdækninger med ny arealanvendelse

Løsninger med denne type overdækning bliver typisk bragt i spil på steder, hvor der udover støj-
dæmpningen også er et ønske om at reducere
barrierevirkning, skabe sammenhæng på tværs
af motorvejen og skabe mulighed for en ny areal-
anvendelse. I disse typer af projekter vil samspil-
let med den omgivende bystruktur mv. være helt
afgørende, og vil typisk kræve udarbejdelse af en
samlet udviklingsplan for områderne for at sikre
synergi og helhed. Dette fordrer en mere sammen-
hængende tilgang til støjudfordringen på tværs
af aktører som stat, kommuner, boligselskaber og
private developere.

Eksempel på overdækning med ny arealudnyttelse
i Hamburg (Illustration: Deges GmbH)

Vidensindsamling

Som opstart til mulighedsstudiet vil Vejdirektoratet gennemføre en vidensindsamling af eksempler fra ind- og udland. Vejdirektoratet har i 2021-2022 fulgt projektet "Fremtidens forstad uden støj fra motorveje", der samler den nyeste viden og eksempler på løsninger fra ind- og udland. Projektet er et samarbejde mellem Gladsaxe og Furesø Kommuner og Realdania. Indsigter og eksempler fra dette projekt vil indgå i arbejdet.

Vidensindsamlingen vil blive gennemført i 2022, men vil løbende blive opdateret i projektperioden. Resultatet vil være et katalog over eksempler på forskellige løsningsmuligheder.

- Et rådgivende ingeniørfirma er i dialog med Furesø Kommune og ønsker at udvikle koncept for overdækning af Hillerød motorvejen gennem Farum med henblik på at etablere areal til byudvikling.
- I Københavns Kommune har borgerrepræsentationen bl.a. besluttet igangsættelse af forundersøgelse om overdækning af Øresundsmotorvejen ved Ørestad.

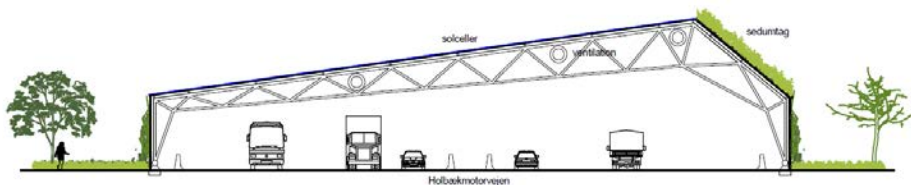
Som en del af dette vil Vejdirektoratet tage en dialog med projektejerne og drøfte resultaterne af de konkrete undersøgelser og inddrage viden herfra i mulighedsstudiet.

Dialog om eksterne projektforslag

Vejdirektoratet har fået flere henvendelser fra kommuner om konkrete projektforslag. Her kan bl.a. nævnes:

- Høje Taastrup Kommune har igangsat en undersøgelse af overdækning af Holbækmotorvejen ved Hedehusene/Fløng med en let konstruktion med henblik på at reducere støj. Påmonterede solcelle-paneler tænkes at producere strøm til finansiering af konstruktionen.

Eksempel fra forundersøgelse fra Høje Taastrup Kommune

Danske undersøgelser og konkrete cases

Mulighedsstudiet vil indeholde undersøgelser af en række danske cases, der viser en bred vifte af løsninger, i forskellige lokale kontekster, som overdækninger kan tænkes ind i. Undersøgelsen af disse cases foreslås at omfatte følgende emner:

- Tekniske og konstruktionsmæssige forhold
- Miljø- og klimakonsekvenser
- Støjeffekter
- Arealudnyttelse
- Bygbarhed
- Juridiske og planmæssige forhold
- Anlægsøkonomi og finansiering

En del af de konkrete cases initieres af eksisterende undersøgelser under Infrastrukturplan 2035.

Det gælder:

- Miljøkonsekvensvurdering for øget kapacitet på Motorring 3 – her undersøges en let og delvis overdækning på et overordnet niveau. Afrapporteres i 2023
- Miljøkonsekvensvurdering for udvidelse af Hille-rødmotorvejen fra Ring 4 til Farum – her undersøges både en let overdækning og overdækning med arealudnyttelse på et overordnet niveau. Afrapporteres i 2024.
- Miljøkonsekvensvurdering for udvidelse af Amagermotorvejen – her undersøges overdækning på et overordnet niveau. Afrapporteres i 2023.

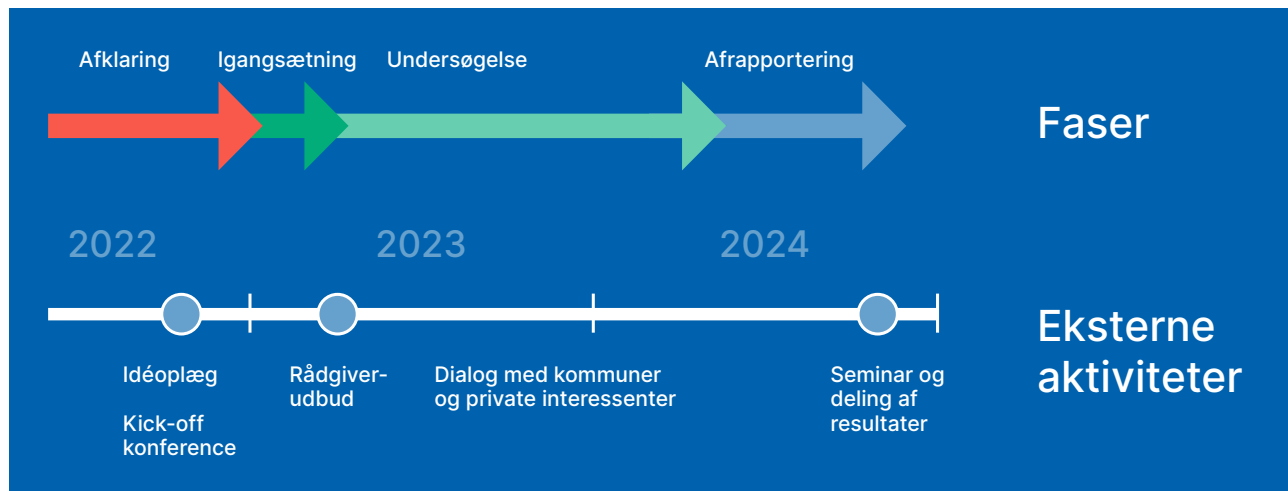
Endvidere kan det evt. være relevant at inddrage erfaringerne fra miljøkonsekvensvurderingen af tunnelen under Marselis Boulevard i Aarhus.

I en indledende fase skal det afklares, hvilke andre cases, der skal undersøges nærmere for at supplere det vidensgrundlag, som de ovenfor nævnte projekter bidrager til.

Resultatet af de danske undersøgelser vil være en eksempelsamling, der giver et resumé af resultaterne om overdækninger på de konkrete strækninger.

Proces og aktiviteter

Vejdirektoratet igangsætter mulighedsstudiet i efteråret 2022 og afslutter det ultimo 2024. Kick-off konferencen afholdes ultimo 2022. I figuren er de fire faser illustreret og aktiviteterne under de enkelte faser er beskrevet nedenfor.

Faser og aktiviteter i projektet

Fase 1 - Afklaring og Kick-off konference

I første fase af projektet gøres status på viden fra eksisterende undersøgelser, og hvor der er behov for ny viden. Vejdirektoratet inviterer til en konference, hvis hovedformål er at markere den officielle start på mulighedsstudiet og inddrage væsentlige aktører og interessenter med henblik på at kvalificere planerne for undersøgelserne.

Denne fase vil afklare de spørgsmål, som mulighedsstudiet bør svare på og dermed bidrage til at konkretisere de undersøgelser, der skal sættes i gang. På baggrund af den indledende vidensindsamling vil Vejdirektoratet i løbet af 1. fase udarbejde en foreløbig oversigt over mulige overdækningsløsninger og omkostningsniveauer.

Fase 2 - Igangsætning og rådgiverudbud

I denne fase vil Vejdirektoratet konkretisere projektet yderligere og gennemføre et rådgiverudbud, der omfatter de supplerende undersøgelser, som afklaringsfasen har peget på, at der er behov for at gennemføre.

Fase 3 - Undersøgelse

I denne fase gennemføres selve undersøgelsen om mulige overdækningsløsninger med udgangspunkt i konkrete cases og løbende vidensopsamling.

Fase 4 - Afrapporteringsfase

Mulighedsstudiet afrapporteres i en resumérapport, der kan bruges som inspiration og vidensgrundlag i vejsektoren. Desuden vil der foreligge nogle mere tekniske undersøgelser fra de konkrete cases. Projektet vil blive afsluttet med enten et seminar, en workshop eller konference, hvor resultaterne bliver formidlet til en større målgruppe.

Organisering

Opgaven forankres i Vejdirektoratet på linje med øvrige opgaver inden for rammerne af støjpuljen fra Infrastrukturplan 2035.

Fremdriften i opgaveløsningen afrapporteres løbende til forligskredsen, som udgangspunkt i 4. kvartal. Vejdirektoratet vil endvidere i forbindelse med opgaveløsningen invitere hovedstadskommunerne til dialog om udfordringer og løsningsmuligheder.

Med henblik på at kunne inddrage viden og ideer fra den private sektor, herunder i forhold til finansieringsmuligheder, vil Vejdirektoratet etablere en dialog med relevante interessenter.

Vejdirektoratet har kontorer i:

Aalborg, Fløng, Middelfart,
Næstved, Skanderborg
og København

Find mere information på
vejdirektoratet.dk

Vejdirektoratet
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Telefon 7244 3333
vd@vd.dk
vejdirektoratet.dk

